

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	180 dinár
Félévre	90 dinár
Hegyedévre	45 dinár
Egy hóra	15 dinár

Egyes szám ára 75 para.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obiliteva (Zápolya) utca 1.

Szerkesztőség telefonszáma 281
Kiadóhivatal telefonszáma 21
MEGJELENIK V. ND. NNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTAN: NA -OK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LII. évfolyam, 195. szám.

Vasárnap, szeptember 3.

Két vasuti szerencsétlenség — egy napon.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, szept. 2.

Tegnap számunkban számoltunk be a Zagreb közelében történt vasuti szerencsétlenségről s máris újabb két vonatkatasztrófáról ad hírt beogradi tudósítónk.

Az egyik szerencsétlenség tegnap este történt Sztalac közelében. Az ezen a vonalon közlekedő gyorsított személyvonat Sztalattól nem messze kisiklott, aminek következtében tizenegy vasuti kocsi felborult. A mozdonyvezető és több utas súlyosan megsebesült.

A másik katasztrófa már súlyosabb természetű. A Beogradból Nisbe menő 162. sz. tehervonat Velikaplanánál összeütközött a teljes sebességgel jövő személyvonattal. Az összeütközés oly iszonyu erővel történt, hogy az első hat kocsi pozdornjává tört. Ezideig öt halottat és több sebesültet húztak ki a romok alól. A mentési munkálatok folynak.

A marlenbadi egyezmény öt évre érvényes.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, szept. 1.

Benes cseh külügyminiszter tegnap délelőtt Marienbadban meglátogatta Pasity miniszterelnököt, akivel újból áttekintette az SHS állam és Csehszlovákia között létrejött egyezményt. A két államférfiu megállapodott abban, hogy az egyezmény öt évre érvényes. Az egyezmény alapja a nemzetközi szerződések végrehajtásának a biztosítása és a kölcsönös érdekek védelme.

Davidovity Lyuba a délszerbiai állapotokról.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, szept. 1.

Davidovity Ljuba, a demokratikus klub elnöke délszerbiai utjáról visszatért Beogradba. A „Pravda“ munkatársa felkereste Davidovity Ljubát és megkérdezte tőle, milyen benyomásokat szerzett a délszerbiai állapotokról. Davidovity kijelentette, hogy a közigazgatás az ország déli részében aggasztóan rossz. A belügyminiszter feladata, hogy a tisztviselőket, akik ellen rengeteg sék és megindokolt panasz, azonnal váltsa fel megbízható, képzett emberekkel, hogy a népben a megintott bizalom helyreálljon.

A jóvátételi bizottság cserben hagyta Poincarét.

Az angol álláspont győzött. — A németek megkapták a moratóriumot.

— A „Torontál“ tudósítójának távirata. —

Páris, szept. 1.

A jóvátételi-bizottságban tegnap javasolt megoldás válságot idéz elő a francia vezetopolitikusok körében. Főleg Poincaré és Millerand között feltűnően feszült a viszony. Ugyanis Poincaré mindvégig a belga javaslat elvetése mellett foglalt állást és azt követelte, hogy Németországnak még burkolt formában sem szabad a moratóriumot megadni. A jóvátételi bizottság tegnapi tárgyalása alkalmával bebizonyosodott, hogy az cserbenhagyta Poincarét a hajthatatlan politikájával.

A mára összehívott francia minisztertanácsban Millerand fog elnökölni és beavatott körök véleménye szerint ezen az ülésen a francia belpolitikai válság kilobban.

A francia közvélemény kedvezőtlenül fogadta a jóvátételi-bizottság döntését és pedig azért, mert az angol álláspont győzött, habár csak burkolt formában is.

A párisi „Temps“ szerint az amerikai megbízott közbelépésére sikerült a belga javaslatot a jóvátételi bizottság által elfogadtatni.

Poincaré a francia sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a tegnapi határozat után Németországnak minden újabb, a jóvátételi-bizottsághoz intézett kérvénye tárgytalan lesz. A feltételek nélküli moratóriumra vonatkozó német kérvény végképpen elutasítottnak tekinthető.

Berlin, szept. 1.

A jóvátételi-bizottságban létrejött határozatot még nem tekintik moratórium-engedélyezésnek, de elvetésnek sem, hanem kompromisszumos javaslat elfogadásnak, a mely az év végéig terjedő moratóriumot jelenti.

Politikai körökben azt remélik, hogy a Belgiummal való tárgyalások megegyezésre vezetnek. Hogyha a megegyezésre nem kerülne sor, a jóvátételi-bizottság részéről követelt aranymentésig lehetőleg helyezése arannyal való készpénzfizetéssel volna egyenlő, ami a németeknél komoly nehézségeket idézne elő.

Az osztrák kancellár beszámolója külföldi utjáról.

1. „Torontál“ tudósítójának távirata.

Wien, szept. 1.

Seypel kancellár a külügyi bizottságban beszámolt külföldi utjainak eredményéről. A kancellár kijelentése szerint Prágában tisztában vannak azzal, hogy Ausztria nem léphet a kizentente szövetségébe. Berlinben beható tárgyalások folytak, hogy a német kormány milyen uton és módon segíthetne Ausztria helyzetén. Schanzerrel, az olasz külügyminiszterrel történt megbeszélések alkalmával Seypel meg-

győződött, hogy Olaszország szigorúan ragaszkodik a statusquo-hoz és azt óhajtja, hogy Ausztria továbbra is önálló maradjon. Olaszország hajlandó Ausztriával érem- és vámunióra lépni.

Seypel beszámolója végén hangsúlyozta, hogy utjaival teljes mértékben elérte célját, amennyiben az entente figyelmét Ausztriára irányította és a várt segélyezés rövid időn belül meglesz. A világ is már más szemmel itéli meg Ausztria helyzetét és hogyha a népszövetség nem hoz Ausztriáról érdemleges határozatot, úgy az ország maga is meg fogja találni az utat, amelyen haladnia kell.

Az amerikai kölcsön első részletének felhasználása.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, szept. 1.

A beogradi sajtó egy része azt írta, hogy az SHS állam amerikai kölcsönének a jegyzése Amerikában nem járt a várt eredménnyel. Kumanudi pénzügyminiszter a megbízhatatlan információk alapuló híreket most hivatalosan megcáfolja és azt mondja, hogy a kölcsönjegyzés csak lassan folyik, de igenis eredményes. A Bler-csoport a kölcsön első részletét a pénzügyminisztériumnak augusztus 24-én már ki is szolgáltatta. A pénzügyminiszter a kölcsön egy részét a Narodna Bankának adta ki, hogy azzal a dinár javítását elősegítse.

Sokat költ a hadügyminiszterium.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, szept. 1.

Parlamenti körökben beszéltek, hogy a pénzügyminiszter és a hadügyminiszter között komoly ellentétek merültek fel a hadügyminiszterium által igénybevett hitelek miatt. Ugyanis a pénzügyminiszter azt állítja, hogy a hadügyminiszter százmillió dinárral többet kapott a hadsereg ellátására, mint amennyi költségvetésszerűleg elő van irányítva.

A pénzügyminiszter, hír szerint, elhatározta, hogy egy főtisztviselőt delegál a hadügyminisztériumba, hogy számontartsa a kiadásokat és egyben megakadályozza a túlkiadásokat.

Oroszország mozgósítja a vörös hadsereget.

1. „Torontál“ tudósítójának távirata.
Budapest, szept. 1.

Az „Uj Nemzedék“ hiteles forrásból eredő híre szerint az orosz kormány elrendelte a vörös hadsereg egy részének a mozgósítását. Az 1911. évi korosztály már be is vonult. Valószínű, hogy rövid időn belül behívják az 1895-ik évtől fölfelé az összes korosztályokat. A szárazföldi hadsereg mozgósítása: összeesik a Balti-flotta hadgyakorlataival.

Lengyel politikai körökben a bolsevikiek mozgósítása nagy nyugtalanságot keltett, miután attól tartanak, hogy a mozgósítás éle elsősorban Lengyelország ellen irányul.

TÖZSDE

Szeptember 1.

Beograd. (Zárlat.) Valuta: Osztrák korona 018.
Devizák: London 407, Páris 695, Newyork 9135, Genf 174240, Mi-

lano 39620, Prága 303, Berlin 630, Wien 0135, Budapest 510.

Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 037, Newyork 526, London 2347, Páris 41, Milano 2365, Prága 1720, Budapest 025, Zagreb 140, Varsó 006, Wien 00050, Osztrák bélyegzett 00075.

ber 2.
estély
csolatban
án este
1496
alkalmas
tya
emesebb
adó
Titelen.
szén
napiáron
kapható.
aly.
telefon 321.
ány
1484
gyságu
eladó.
1492
atalában.
sirt
minden
1467
utca 43.
ház
d ó és
z h e t ő
a u 96
1486
BANK
oforgalmu
edés
ással, etadó
6 1502
táltorda
ndezés.
1507
aczi) u. a.
Fer. Pál.

Rájár a rud a valutásokra Budapesten.

A „Torontoi” tudósítójának távirata.

Budapest, szept. 1.

Tizenhét budapesti bankcég főnökét állították elő a detektívek a budapesti főkapitányságra, miután tiltott valutaügyletek üzésének a gyanújával terheltek. Megállapítást nyert, hogy a devizaközpont megkerülésével foglalkoztak valutakereskedéssel — a devizaközpont által megállapított árk mellőzésével. A kimért büntetés állítólag tizenkét millió, ami magyar pénzben is eléggé tekintélyes összeg.

Fényes László rendőri felügyelet alatt.

Titkos üzemekkel vádolja a belügyminiszter.

A „Torontoi” tudósítójának távirata.

Budapest, szept. 1.

Hevesvármegye alispánja Fényes László ellen kommunista agitáció és izgatás miatt internálási eljárást rendelt el, amelyet Fényes a belügyminiszterhez megfellebbezett. A miniszter Fényes Lászlót titkos üzemek miatt rendőri felügyelet alá helyezte.

Ausztria szuverénitására nem szabad hozzányulni.

A „Torontoi” tudósítójának távirata.

Genf, szept. 1.

A népszövetség tanácskozásain az a vélemény alakult ki, hogy Ausztria szuverénitására nem szabad hozzányulni. Mindenféle olyan akcióval szemben, mely a Saint-Germainban kötött békeszerződéssel és a népszövetség alkotmány-levelében foglalt feltételekkel ellentétes, a népszövetség erőlyesen fellép, miután a szerződés és alkotmány-level szerint a népszövetség tagjai egymás területi integritását biztosították.

A budapesti entente katonai bizottság feloszlik.

A „Torontoi” tudósítójának távirata.

Budapest, szept. 1.

A budapesti nemzetközi katonai ellenőrző-bizottság — két esztendei működés után, befejezte munkáját és végleg elhagyja Magyarországot. Gazzoni ezredes vezetésével csoport marad vissza Budapesten az adminisztratív ügyek elintézése céljából.

Játék közben súlyosztóbe zuhant egy német színész. Majna-Frankfurtból jelentik: A Schauspielhaus hétfői előadásán Shakespeare Szent ivánéji álmának előadása közben Busse kisasszony, aki Titániát személyesítette, szerencsétlenül járt. Beszakadt alatta a vastag üveglap, amely a tó tükrét ábrázolta a színpadon és a színész a súlyosztóbe zuhant. Nyomban leboesájtották a függőnyt. A rendező jelentette, hogy Busse kisasszony sérülései komolyak s helyette a társulat egy másik tagja fogja feljátszani Titánia szerepét.

Senki többet — harmadszor.

— A „Torontoi” tudósítójának távirata. —

Páris, szept. 1.

Poincaré a sajtó képviselői előtt tegnap este kijelentette, hogy Franciaország további magatartását a pénteken összehívandó minisztertanács fogja eldönteni.

Párisi politikai körökben arról beszélnek, hogy Millerand több kérdésben nem ért egyet Poincaré eljárásával. Könnyen lehetséges, hogy a pénteki minisztertanácson megbuktatják Poincarét.

Párisi lapok véleménye szerint

a francia minisztertanács nem fogadja el a jóvátételi-bizottság döntését. Általában három eshetőségről tárgyalnak. Először: Poincaré nem tér el a tervétől és Franciaország megszállja a Ruhr-vidéket. Másodszor: Poincaré eláll követeléseinek egy részétől és Franciaország csak előbbretolja a Rajna balpartján álló csapatait. Harmadszor: Poincaré állja Duboisnak adott szavát és megbukik.

Rejtélyes gyilkosság Beeskereken.

Beeskerek, szept. 2.

Tegnap estefelé futótüzként terjedt el a hír a városban, hogy a kültelen valahol gyilkosság történt. Közlebbi adatokat azonban senkisé tudott. A gyilkosság kiderítésére a jelenleg Beeskereken időző Ben Aroly Bey mester vállalkozott. Hat óraker este két autóban a hatóság, a sajtó képviselői és Ben Aroly Bey mester végighajtottak a Brigadira Risztitya-utcán, mindenütt azon az utvonalon, amelyet a mester megjelölt. A Német-utca végén, a Kolarov-téglagyár mellett megállította az autót és rövid keresés után bement az érdeklődők serege a mester után egy házba, amely mögött fekvő kukoricásban feküdt a hulla.

Most már a gyilkost kellett megkeríteni. Ben Aroly Bey, a rendőrség emberei és a hírlapírók újra felpakkoltak az autóra és a százakra menő kíváncsiak tömege között rohantak az autók vissza a város felé, ahová a gyilkos nyomai vezettek. Az utcákon örült tömeg nézte végig a vad hajszát, amely a Rózsa-szálló előtt állott meg. Ben Aroly Bey leszállt az autóról, egyenesen bement a Rózsa halljába, ahol egy pillanatnyi keresés után megfogta a portást, aki a gyilkosságot elkövette és vehemens erővel eipelte ki magával az autóhoz.

Ezután a bűnjelet képező kést kellett megtalálni. A Fő-utcán végig ment ezután a hajszja. Ben Aroly Bey gyalog ment, szinte rohant végig a Fő-utcán mint a jó nyomot érző véreb. A Korona-szálló előtt megállt, majd rövid keresés után fölszaladt a szálló emeletére, ahol az ötös számú szobában a divány alatt meglelte a gyilkosság eszközt, egy bajonettot. Ezzel a gyilkosságot minden részletében kiderítette.

Na és most természetesen ki kell jelentenünk, hogy maga a gyilkosság tényleg nem történt meg — csak színleg! Dimitrijevitj (rendőrkapitány) rendezte meg, hogy Ben Aroly Bey a hatóság és a sajtó emberei előtt bemutathassa, hogy a telepáthikus érzéseknek hasznát lehet venni a bűnügyi nyomozásokban. Mindenesetre konstatálni kell, hogy Ben Aroly mester minden részletében kitűnően oldotta meg feladatát és bámulatosan rövid idő alatt derítette ki a színlelt gyilkosság minden fázisát, amely ugyan színlelt volt, de ha komoly lett volna, akkor is éppen úgy kiderítette volna.

Ez a mutatóvány tulajdonképpen csak izelítő volt Ben Aroly Bey és

felesége Annie Aroly szombati és vasárnapi műsorából, amelyet a Bar helyiségében (Korona-szálló) fog bemutatni. A helyiségben ez alkalommal nem lesznek asztalok, hanem az előadást széksorok előtt tartják meg.

HIREK

Ujra ezer vagon szén érkezik a pécsi bányákból. Beogradból jelentik: A magyar kormány az SHS kormány jegyzékére újra a rendes ezer vagonos számenyiséget szállítja a pécsi bányákból. A magyar állampolgárok kiutasítása miatt tudvalevőleg Magyarország a félére szállította le a szénküldeményt.

Katonai behívások. A kerületi katonai parancsnokság a beeskereki ügyosztály útján a következő 1898-ban született hadköteleseket hívta be rendes katonai szolgálatra: Mrksity Kariton, Radity Borivoj, Gyukity Dusan, Polyák Andrá és Jankovity Omer. A behívottak szeptember 12-én jelentkeznek szolgálatteltele.

A „Politika” a magyar vasutasokról. Beogradból jelenti tudósítónk: A vojvodinai vasutasok panaszzal fordultak a belügyminisztériumhoz, hogy a rendőrhatalóságok sokszor érthetetlen okból gorbombáznak a vasutasokkal. A beogradi „Politika” megemlíti a vasutasok panaszával kapcsolatban, hogy a vasuti alkalmazottak nagyrésze magyar, akik nagyon használható, lelkiismeretes vasutasoknak bizonyultak.

Menetrendváltás. A beeskereki hajóállomás vezetője közli velünk, hogy a Titel-féle közlekedő személyszállító gőzhajó a jövőben reggeli öt óra helyett négy óraker indul.

Iskolai hirdetés. A Messinger Karolin-féle leánynevelő-intézet elemi-, polgári- és kereskedelmi tanfolyamára a beiratások szept. 1., 2., 3., 4. és 5-én tartatnak, a javítóvizsga szept. 6-án d. e. 10 óraker lesz. Az előadások szept. 11-én kezdődnek. — Az igazgatóság.

A Gilde-féle zeneiskolába (Meleneci-utca 2.) beiratkozni lehet szeptember 1-től. Tandij: havonta 80 dinár.

A „Budlibieska” asztaltársaság ez évi utolsó díjtekészését folyó hó 3-ikán, vasárnap reggel 9 órai kezdettel rendezi a „Bristol”-szállóban. Tekintettel azon körülményre, hogy a tiszta jövedelemből szegény gyermekek lesznek felruházva, minél nagyobb számban megjelenést kér a vezetőség.

Az állítólagos öngyilkosság rejtélye bonyolódik. A napokban megírtuk, hogy Csorba Rózi tizenöt éves eselédleány eltűnt munkaadójának: özv. Schleich Ferencnek Brigadira Risztitya-utcai lakásáról. Megemlítettük, hogy eltűnése után közvetlenül egy csomagot találtak a Hungária-malom mögött a Bégaparton, amelyben a leány ruhái voltak és egy cédula a következő szöveggel: „Eletemnek nincsen célja, megviek a szüleim után”. Schleichné bejelentette az esetet a rendőrségnek, ahonnan megindult a legszelebbkörü nyomozás. A vizsgálat azonban nem járt semmi eredménnyel. Mivel mai napig sem bukkantak rá hullájára és öngyilkosságát, bár akkortájt forgalmas volt a part, senki sem látta, valószínűvé válik a feltevés, hogy a raffinált eselédleány csak a hatóság félrevezetésére írta a cédulát, ő maga pedig valahol a vidéken tartózkodik.

A görögdinnye.

Sándor Párol csak kevesen tudják, hogy nyáron át pestkörnyéki villájában működvel kertész, aki nemcsak virágokat ápol, hanem gyümölcsöt is termel. Különös büszkesége Sándor Pálnak a görögdinnye, amely vetekszik a híres csányi dinyaival, vagy még annál is különb. Sándor Pál görögdinnyéinek sok csodálója akad az ismerősök között, akik kilátogatnak hozzá a villába.

Ebben az évben azonban hasztalanul várták Sándor Pál vendégei a görögdinnyét. Sem az ebédhez nem kaptak, sem az uzsonnához, de a kertben sem láttak egyetlen egyet sem.

Megkérdezték hát a kedves házigazdát:

— Pali bácsi! Mi van a görögdinnyékkal? Az idén nincs görögdinnye?

Mire mosolyogva felelte:

— Csak nem termelek görögdinnyét, mikor héjjas is meg gömbös is

A külföldiek mindent összevásárolnak Németországban. Berlinből jelentik: A nagy városokban mindenütt hemzsegnek a jóvalutájú idegenek, de különösen a márka hatalmas árzuhanása óta igekezknek mindent összevásárolni. Főleg a megszállott német területeket fenyegeti ez a veszedelem. Hivatalos számadatok vannak róla, hogy Kölnben állandóan legalább 200.000 külföldi vásárol tömegesen. A kereskedők eleinte úgy próbáltak védekezni, hogy közhírré tették kárkatakban, hogy minden idegen vevő, aki nem tartozik a megszálló csapatok kötelékébe, 50-100 százalékos felárt tartozik fizetni de a külföldieket ez nem riasztotta vissza a tömeges vásárlásoktól. Most a legtöbb kereskedő a napnak csak két-három óráján át tartja nyitva üzletét és külföldinek egyáltalán nem ad el semmit. Ugyanilyen a helyzet a sziléziai városokban, főleg Boroszlón, mióta a márka elértéktelenedett. A határvárosok kereskedőit komoly veszedelem fenyegeti, hogy minden készletüket összevásárolják az idegenek. Ratiborban tanácskozásra ült össze a városi képviselőtestület a kereskedőkkel és a munkások szakszervezeteivel, hogy a lakosságot megvédelmezze a külföldiek tömeges vásárlása ellen, amely nagy drágaságot idéz elő.

Az „Arva“-asztaltársaság folyó hó 3-ikán, vasárnap d. u. 5 órakor a Mozdonyhoz címzett vendéglőben évi közgyűlést tart, amelyre a tagok megjelenését kéri a vezetőség

A magyarba a mennykő üssön — tanítják Szlovenszkóban. A kisszebeni (sárosmegyei) szlovák polgári iskolában Simon Liposláv nevű cseh tanár a következő szlovák dalt tanította be és énekelte a gyermekekkel: „Hore Vahom, dolu Vahom, Dunaj vodu piije, Dunaj vodu piije, kto slováka miluje, sláva, nej žije. — kto čecha miluje sláva, nej žije, kto madára miluje, nej ho chrom zabije, kto nemca miluje, nej ho chrom zabije, chrom zabije!“ Magyarul: Fönn a Vágon, lenn a Vágon a Duna vizet iszik, ki a szlovákat szereti, az éljen, aki a csehet szereti, abba üssön a mennykő, üssön a mennykő. Aki a németet szereti, abba üssön a mennykő. A gyermekek legnagyobb része sirva ment haza az iskolából, mikor a híres pedagógus a dalt betanította. A dal füzetben is megjelent, amelyet az iskolák részére adtak ki. A mai cseh pedagógiai elveket és politikát hűen jellemző esetről Körmeny-Ekes Lajos nemzetgyűlési képviselő is értesült s az alábbi kérdést intézte a közoktatásügyi miniszterhez:

Kérdezem a miniszter urat, hajlandó-e tőnni a demokrácia hazájában, hogy az államot alkotó nemzeteket egyes elvakult alakok ily esunya módon meggyalázzanak? Hajlandó-e tőnni, hogy azon elvakult emberek a gyermekek lelkében nemzetiségi gyűlöletet fakasszanak, hajlandó-e a pedagógiát kigunyoló és ahhoz nem értő, nemzeti gyűlöletet tanító, magát tanárnak nevező alakot megfelelően megbüntetni és végül hajlandó-e az államot alkotó nemzeteket kigunyoló dalokat tartalmazó dalfüzeteket az összes iskolákból kitiltani?

* Hegedűtanfolyam. Kolos Janka hegedűművész, okl. zenetanár, Baré tanár volt tanítványa szeptember 1-én **hegedűtanfolyamot** nyit. Egyes és csoportos tanítás, elméleti tárgyak, akusztikus módszer. Tandíj havonta 60 dinár. Jelentkezni lehet Vojvoda Putnika (Alkotmány) u. 12.

* Átutalások, hitellevelek és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint **valutabiztosítások** árukivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadrugna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

Vigyázz!! A veliki beeskereki „Hazug“-asztaltársaság folyó évi szeptember hó 3-án, a „Geyer“-féle vendéglőben a vasuti zenekar közreműködésével, a szegénysorsu gyermekek felruházása javára egy díjtékézzel egybekötött jótékonycélu **szüreti ünnepélyt** rendez, amelyre a jótékonycélt gyakorló közönséget meghívja a rendezőség. A díjtékézéshez 5 értékes tárgy van kitűzve. A díjtékézés kezdete d. e. 9 órakor. A szüreti ünnepély kezdete d. u. 5 órakor. A tánc kezdete este 8 órakor, reggelig. Belépti-díj nincs.

* Egy régi szolid alapon nyugvó hazai biztosítótársaság keres megbízható szorgalmas és munkaszerető **külhivatalnokot** magas jutalék és esetleg fixfizetés mellett. Cim a kiadóban.

Akik az egész várost ki akarták rabolni.

— A „Torontoi“ tudósítójától. —

Beeskerek, szept. 2.

Veszedelemes betörőbandát tett ártalmatlanná a napokban a beeskereki rendőrség. Hosszu hajsza-nak, hónapokig elhúzódó kitaró nyomozásnak volt az eredménye és teljes sikere a nagy aparátussal dolgozó rablószövetkezet elfogása, melynek élén oly raffinált, körmönfont, fegyházviselt alakok állottak, hogy végigrabolhatták volna a várost, ha a rendőrség idejében nem koppint a kezükre. Csak a rendőrség általi folytonos nyugtalanítás és bravuros nyomozás tették lehetetlenné szabad működésüket s a hurok, mely körüjük fonódott, mind szűkebb lett, míg végre aztán a napokban, közvetlenül az egyik rablási kísérletük után, elfogták őket.

A nagystilű bünszövetkezet vezetőtagja Pálinkás Ferenc 22 éves cipészegéd és Erdelyan Kamenko 23 éves kéményseprősegéd, tagjai pedig Popov Mariska 17 éves cselédeleány, Pálinkás szeretője és Mersdorf Imre 19 éves lakatossegéd voltak. Közülök Pálinkás öt évig volt javítóintézetben lopások miatt, 1920-ban lopás miatt pedig elszökött Magyarországra, ahonnan ez év áprilisában jött vissza Beeskerekre. Beeskereken csak rövid ideig tartózkodott, mert a rendőrség felfismerve benne a régi „emberét“ kitoloncolta illetőségi helyére, Torontáltordára.

Torontáltordán nem volt soká maradása. Bekiváncozott a városba, ahol nagyobb terrenum jutott neki nagykonceptiójú terveinek kivitelére. Beeskereken bandát alakított és Erdelyan barátjával együtt, aki mint kéményseprősegéd jól ismerte mindenütt a járást, megkezdte a sorozatos éjjeli „látogatásokat“. Álkulesokkal bőven el voltak látva, mert ezeket viszont a banda lakatos tagja Mersbecher hűségesen szállította. Hogy pedig ellenkezés esetén esetleg a másvilágra is küldhessék áldozatukat, revolverrel felszerelve követték el rablásaikat. A revolvért Popov Mariska lopta özv. Linyacski Pálné albérlőjétől, Jankulov szeszgyári tisztviselőtől, akinél mint takarítónő volt alkalmazásban.

* Tánckola-megnyitás. Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget és ifjuságot, hogy állandó tánckolámot őszi tánckurzussal megnyitom. Bővebbet a szeptember hóban megjelenő lapokban és plakátokon fogok közölni. Szíves pártfogást kér Dragutin Butó okl. tánc-tanító.

* Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefonszám 329.

A helybeli őrző-vállalat társulajdonosa, Dudás Máté hosszabb ideig nem tartózkodik Beeskereken és így a vállalatot teljesen átvettem és tovább vezettem teljes felelősség mellett. Együttal felhívom ügyfeleimet, hogy fizetési kötelezettségeiket nálam teljesítsék. Heingl Gyula, az őrző-vállalat tulajdonosa és vezetője.

A betörési sorozatot a Vereemartiova (Uri) utcában lakó özvegy Poroszkay Bélánénál akarták megkezdeni. Az udvarba érve azonban világosságot láttak a lakásban, amire — jobbnak láttak ellállni.

Röviddel ezután özv. Linyacski Pálnénál (a nagyhid mellett) akartak betörni, Popov Mariska azonban lebeszélte őket azzal, hogy ezért kár fáradozni, elemeli a pénzt ő is, csak jó alkalomra vár.

A harmadik betörést Szerb Eleméren terveztek egy ottani jómódu gazdálkodó kárára. Eleméri kirándulásuk sem sikerült, mert a gazdálkodó kutyája menekülésre készítette őket.

A program legközelebbi száma Obecsen játszódott le, ahol egy Kosztolányi Antal nevű jómódu földbirtokos házába törtek be. Itt sem volt szerencsésük s egy félkábattal megelégedve kellett távoznok.

A Bégapart-állomáson három esetben ki akarták fosztani az utazó közönséget. Más alkalommal meg Torontáltordára ruccantak ki, ahol azonban alaposan megjárta. Munkaközben felébredt az áldozatul kiszemelt földműves és fegyverrel rálőtt Pálinkásra. A golyó talált, Pálinkás ballábszárán hatolt át s így csak nagy nehezen tudott elmenekülni.

A legutóbbi betörést Beeskereken akarták elkövetni, ennek sikerére biztossá számítottak. A betörés napjának délelőttjén Pálinkás és Erdelyan megjelent a rendőrségen és objavát kért Beogradba, illetve Zagrebba. Az objavát kiadták nekik, mert a rendőrségen jól tudták, hogy ez csak félrevezetésül szolgál. Este teljes készenlétben várta a rendőrség a történéndőket. Tíz óra tájban tényleg jelentették, hogy özv. Schäfferné Simina-utcai lakásán betörést kíséreltek meg. A hírre a rendőrség körülvette az Amerika városnegyed jelzett részét és rövid hajsza után elfogta Pálinkást és Erdelyant.

A rendőrség vallomásuk alapján letartóztatta Popov Mariskát és Mersdorf Imrét és valamennyiüket átadta a beeskereki ügyészségnek.

* Átutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár**, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl **Nagybeeskereki Takarékpénztár**, Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

* Szobafestők, mázolók stb. e szakmába vágó iparosoknak figyelmét ezennel felhívjuk Weitersehan János festékárú szaküzletére, Fő-utca, Daun mellett.

* Ha Nagyromániában üzleti ügyei vannak, hirdessen az „Arad és Vidéké“-ben. Kiadóhivatal Arad.

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telef. nja 281.

A javító-, különbözeti-, magan- és érettségi vizsgálatok sorrendje

az állami főgimnázium magyar osztályaiban.

Javító vizsgák: Szept. 3-ikán a IV. és VIII-ik, 4-én az I. és II-ik, 5-én a III. és V-ik, 6-án a VI. és VII-ik osztályban.

Különbözeti vizsgák az összes osztályok részére szept. 8-án írásbeli, 10-én szóbeli.

Kis érettségi szept. 7-én írásbeli, 9-én szóbeli.

Nagy érettségi: Írásbeli vizsgák: szept. 7-én a magyarból, 8-ikán a szerbből, 9-én a mennyiségtanból, 10-én a latinból és görögből. A szóbeli 13-án lesz.

A magánvizsgák sorrendjét az igazgató a jelentkezés alkalmával fogja az érdekeltekkel közölni. A vizsgák naponta reggel 8 órakor és d. u. 3 órakor kezdődnek.

Szept. 14-én d. e. 8 órakor Veni Sancte, 15-én megkezdődik a rendes előadás.

Gyönyörű pánbársony modelkalapok

érkeztek! Nagy választék van filó-, velur- és díftinkalapokban Bluzok, szövet- és crepedehinruhák érkeztek. Alakítást és kalapatvasalást vállalok.

Aszlányi Julia kalap- és nődivatterm. Nemanjina u. 7. szám.

Valódi Erényi-féle

DIANA-

sósorszesz

a legjobb háziszer, minden házban nélkülözhetetlen!

Használják mint kozmetikai cikket haj-ápolásra, mint szájjvizet, mint reumás-fájdalmak elleni szert bedörzsölésre, mint gyomorcsipepeket, mint fogcsipepeket stb. stb.

Használati utasítás minden üveghöz mellékelve.

Egy kis üvege ára 6 dinár
Egy közepesüvege ára 16 dinár
Egy nagy üvege ára 32 dinár

Az egész országban mindenütt kapható!
Óvakodjunk olcsó, értéktelen utánzatoktól!

Forgalomba hozza:

Jugopharmacia Rt.
Diana-osztálya
Zagreb, Prilaz 12.

Törv. védve. Telefon 9-31.

Vezérképviselőt a Vojvodina részére:

Korody Lajos és Társa Novi Sad,
Ustavka u. 12. 1460

Viszonteladónak magas engedmény!
Kívánatra külön árajánlat!

1516 Okleveles

tanítónőt

magyar és német nyelv birással keresek 11 éves II. oszt. polgári leányiskolai magántanuló leányom mellé, legkésőbb folyó évi október hó 1-ével való belépéssel. - Előnyben részesül az, aki e téren már némi gyakorlattal bír s aki zongora- és kézimunka-tanításban teljes jártassággal bír. - Fizetési igények megjelölésével ellátott ajánlatok, bizonyítványmásolatokkal és fényképpel felszerelve, legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-ig címre beadandók

Gódor Ignác jószágigazgató,
St. Futog SHS.

Szülők figyelmébe!

Az iskolai beiratások megkezdése alkalmából mielőtt gyermekcipő-szükségletét beszerezné, ne mulassza el 1487

Mayer Ferenc cipőnagyműhelyét

minden vételkényszer nélkül megtekinteni, hol a legjobb minőségű és legszebb kivitelű sa-
ját műhelyébe készült **gyermekcipők kaphatók.**

Férfi- és nőcipőkben

nagy választék!

Vel Becskerek, Kralja Petra trg
(a Solyom-süresarnok udvarában hátul)

Vendéglő átvétel!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy folyó évi szeptember hó 1-én átveszem a

Veifert I. M.-féle süresarnok vendéglőjét

(pince-, terem és kerthelyiséggel együtt) Pancsevon.

Igen mérsékelt árakról, gyors és pontos kiszolgálásról, valamint a közönség mindennemű kényelméről gondoskodni fogok. Vendéglőm minél gyakoribb felkeresését kérem.

WÉBER PÉTER, vendéglős.

1472

Nagy turóscsuszta-estély

díjfékzéssel kapcsolatban

a „Kotárkában“ f. hó 3-án este

lesz megtartva. 1496

Disznósirt

legmagasabb napiáron, minden mennyiségben veszünk 1467

Kanitz és Leipniker

Miletityeva (Temesvári) utca 43.

Torontáltordán a főtéren, egy jóforgalmu

vegyeskereskedés

nagy házzal és kényelmes lakással, eladó és azonnal átvehető 1502

Kalmár Istvan, Torontáltorda

Eladó egy

fodrászüzlet berendezés.

1507

OBERT PÉTER,

Brigadir Risztitya (Aradáci) utca.

Egy fajtisza, elsőrendű svájci

tenyészbika

eladó. 1509

Bővebbet: Radoszavlyevits Nika
mészárosnál (a nagyhid mellett).

Eladó egy ház

1519

üres üzlethelyiséggel, vétel esetén azonnal beköltözhető.

Bővebbet: Veresmartiova (Uri) u. 1. sz.

Bognárok

kaszni és kerécsinálók,

kovácsok

elsőrendű padimeberek, hintómunkákban jártasak,

fényező

finom munkák végzésére,

kárpitos

1432

önálló hintó- és autómunkára

azonnal beléphet a megnagyobbított és gépekkel újonnan berendezett

Prva Srpska Fabrika Kola St. Bakse
Beograd, Batarska ul. 97. Telefon 11-22.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek.

A legolcsóbb n lehet beszerezni

varrógépeket,

Grünfeld Armin varrógép-, órá- és ékszerüzletben, Veliki Becskerek (a nagyhid mellett).

Üzletmegnyitás!

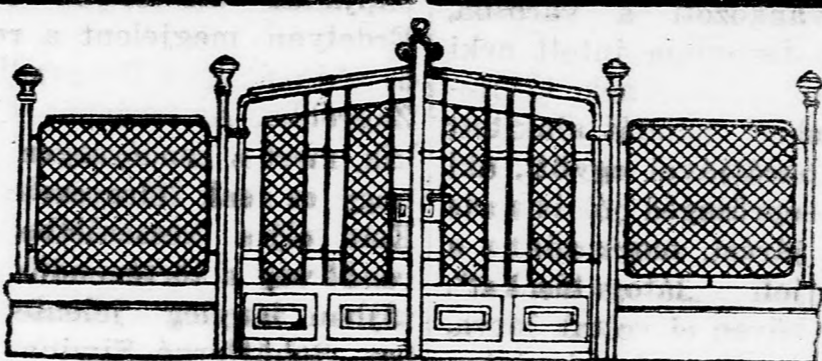
Szíves tudomására hozom Veliki Becskerek és környéke nagyérdemű közönségének, hogy Pupinova (Árpád utca 17. sz. alatt szeptember 1-én egy

uri- és nődivatszalon

nyitok, hol eredeti modellek után a legutolsó divat szerint a legizlésebben készítek mindenféle női- és férfiruhákat Több évi külföldi tapasztalataim, melyet kiváltképpen Bécsben és Berlinben szereztem, kellő biztositékot nyújt arra, hogy a t. közönség legkényesebb igényeit is kielégítek. - Tisztelettel

SCHEIDNASS M., uri- és nőiszabó.

1464

Kramer Testvérek

sodronyárugyár Novi Sad.

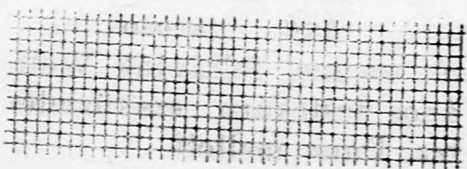
Iroda: Futaki u. 114. Gyár: Kis limán Gyár-utca.

Sürgönyeim: Kramer Testvérek. Telefon 317.

Gyártmányaiok:

Hatsarkos, többször csavart fonatok, 52 mm, 42 mm és 21 mm lyukbőséggel. • Négyesarkos kerítésfonatok, minden lyukbőséggel és dróterősséggel. • Tennisz drótháló, lágyszövetek, horgonyozva és festve. Tüskésdrót. • Rabicszövetek és Rabicfonatok, cementáru-gyáraknak és építkezésekhez. • Lábtörők kerettel és keret nélkül, sodronyfonattal. Kerítések, ajtók, kapuk, rácsok a legmodernebb kivitelben, vaskerettel és grippelt fonatokkal. Ablakvédőrácsok. • Drótszövetek a legsűrűbb számokig, vas-, horog-, réz- és foszforbronzdrótból. • Platinált acél-szövetek és koptató szövetek malmok részére. • Szűrőszövetek kutakhoz, réz-, vörösréz- és ónozott rézdrótból. • Áthányó rosták, vas- és fakerettel Szeleltáblák. Bakerfonatok. • Sziták és rosták a legjobb kivitelben. • Agybetétek vas- és fakerettel. Madrácfonatok. Husszeleltáblák, baromfiketrecek s egyéb drótmunkák 1459

Raktáron

svájci szitaselyem.

Kérjen árajánlatot!

Nászajandékokat, táblaüveget

és egyéb e szakmába vágó cik-
keket legolcsóbban vásárolunk

Ivanitza Ferdinánd Károly

üveg-, porcellán-, tükör- és lámpa-
kereskedésében 1487

Veliki Becskerek, Aleksandrova (Fő) utca.

Egy teljesen jókarban levő fűszerüzletberendezés

azonnal eladó. 1500

Bővebbet GLASZEN FERENC
vendéglősnél, Petrogradszka (Melencei)
u., a volt honvédkaszárnyával szemben

Adler-féle közepnagyságu

Wertheim-szekrény eladó.

1492

Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Valódi porosz kőszén

házhoz szállítva, legolcsóbb napiáron és aprított száraz akácfa is kapható.

Spitzer Károly.

Telefon 324 1494 Telefon 324.

Telek

1470

500 □-öl, házhelynek, a cukor-
gyárhoz közel, eladó.

KURUNCZI JÓZSEF

kütelek, Écskai-ut 3., vasuti őrház mellett.

Elsőrangu gazdasági

kosarak

kaphatók

Gille Béla gazdaságában,
Torontáiszecsánj. 1517

Kiadja Pleitz Fer. Pál.